

Nr 355

Av herr Larsson, Lars, och herr Palm, om inrättande av kommunala fritidsnämnder.

(Lika lydande med motion nr 422 i Andra kammaren)

Kommunernas ansvar för den lokala miljöns utformning har markerats i en rad lagstiftningssammanhang. Senast har i naturvårdslagen förutsatts ett aktivt kommunalt engagemang i en långsiktig planering för naturvård och naturskydd. I samband med bebyggelseplanering har kommunerna att överväga hur den kommunala miljön i stort och i detalj praktiskt skall utformas. Under de senaste åren har från allmänhetens sida allt större krav ställts på kommunal fritidsservice. Sedan lång tid tillbaka anslår kommunerna också betydande medel till idrottslig verksamhet, ungdomsfostrande arbete i övrigt samt till allmänna samlingslokaler.

Inom statens ungdomsråd har sammanställts material rörande den kommunala anslagsgivningen till de nu berörda områdena. Uppgifterna berör landets samtliga kommuner med undantag för Stockholms stad och visar att under år 1965 synes drygt 300 miljoner kronor anvisas av kommunerna till främjande av fritidsliv och fritidsfostran. Den snabba expansionen på detta område framgår därunder att för år 1961 var samma belopp 171 miljoner kronor.

I alla större kommuner och i närmare 80 procent av landets samtliga kommuner finns tillsatt ett eller flera kommunala organ för att handlägga uppgifter rörande fritidsliv och/eller fritidsfostran. Uppgifterna och kompetensområdena växlar dock från kommun till kommun.

För att de kommunala medel som satsas skall ha en så god verkningsgrad som möjligt fordras en långsiktig planering för fritidslivets främjande i sin helhet. Skapandet av en aktiverande och utvecklingsfrämjande gemensamhetsmiljö för alla åldrar kräver gemensamhetslokaler av alla slag. Naturvårdsområden och strövområden måste avsättas, kulturellt värdefulla miljöer bevaras, lekplatser, lekplaner, idrottsplatser, små grupplokaler, större samlings-salar, motionshallar, bad- och simanläggningar samt idrottshus tillskapas — uppräknningen ger endast en antydning om hur krävande ekonomiskt och tekniskt planläggningsarbetet är och hur nödvändig en samlad lokalkommunal insats måste vara.

I detta sammanhang vill vi peka på de mycket värdefulla insatser som utförts och utföres av de lokalägande folkrörelserna. Dessa har ofta under

stora uppoffringar för vissa medborgargrupper skapat gemensamhetslokaler till gagn för hela samhället. En lokal samverkan måste givetvis ske mellan å ena sidan det kommunala organ som har ansvaret för gemensamhetsmiljöns utformning och å andra sidan de lokalägande frivilliga organisationerna.

I samband med fritidslivets främjande har kommunerna även en rad fritidspedagogiska frågor att bemästra, vilka förutsätter samverkan med idrotts- och fritidssammanslutningar, ungdomsorganisationer, allmänkulturella sammanslutningar och folkbildningsorganisationer.

Årets statsverksproposition innehåller i flera avsnitt uttalanden som berör utvecklingen av dessa kommunala angelägenheter. Dels påpekas att kommunblocksbildningen numera utformats, dels understrykes i annat sammanhang behovet av att statens ungdomsråd får resurser för att stimulera kommunernas verksamhet inom de berörda områdena även i fortsättningen.

Kommunblockens övergång, efter hand, från samarbetsorgan till kommunala enheter ger en anvisning om att även beträffande fritidsfrågorna kommer att fordras mera enhetliga och långsiktiga bestämmelser än f. n. Vidare kan det antas att den nödvändiga samordningen inom socialvårdens område omöjliggör att man till denna del av den kommunala verksamheten mera fast kan knyta ansvaret för fritidsfrågor över huvud taget.

Efterfrågan på kommunal fritidsservice kan beräknas öka även i fortsättningen, inte minst genom en konsekvent genomförd fem dagars arbetsvecka och en ytterligare arbetstidsförkortning. Uppfattningen att det är samhällets uppgift att verksamt stödja ungdoms-, fritids- och friluftorganisationernas verksamhet vinner allt större spridning.

Det synes oss därför vara nödvändigt att nu vidta förberedelser för att tillskapa en i kommunallagen fastställd form för kommunernas ansvar för fritidslivets och fritidsfostrans främjande.

Med stöd av vad ovan framhållits hemställes,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller att en utredning tillsättes med uppgift att framlägga förslag rörande inordnande i kommunallagen av föreskrifter rörande inrättande av fritidsnämnder i landets kommuner.

Stockholm den 27 januari 1965

Lars Larsson

Sture Palm